

Motion till riksdagen 2005/06:T251

av Erik Ullenhag och Cecilia Wikström (fp)

Pendlingsmöjligheter mellan Uppsala och Stockholm

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om åtgärder för att förbättra möjligheterna att pendla med tåg mellan Uppsala och Stockholm.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att tillåta att lönsamma tågsträckor såsom Uppsala–Stockholm utsätts för konkurrens från andra trafikföretag.

Motivering

År efter år upplever de uppemot 25 000 pendlarna mellan Uppsala och Stockholm stora problem med att ta sig till och från arbetet. Ständiga förseningar och dålig service på tågsträckan mellan städerna hör till vardagen. Problemen är allvarliga för i synnerhet Uppsala men även för hela Mälardalsregionen. I motionen föreslås dels att SJ och andra inblandade parter snarast ska vidta åtgärder, dels att tågsträckan Uppsala–Stockholm och andra lönsamma tågsträckor ska öppnas för konkurrens.

Vid upprepade tillfällen har problemen med kommunikationen med tåg mellan Uppsala och Stockholm uppmärksammats. Såväl regeringen som chefen vid Näringsdepartementet har tagit del av kritiken. Dessvärre har detta inte lett till något annat än upprepade hänvisningar till infrastrukturpropositionen som kom hösten 2001 där man utlovar en satsning på järnvägarna med start 2004. Hur dessa satsningar ser ut, om de berör sträckan Uppsala–Stockholm och i så fall på vilket sätt har hitintills inte kommunicerats.

Situationen för de uppemot 25 000 personer som dagligen pendlar mellan Uppsala och Stockholm är oacceptabel. Under de senaste åren har de gång på gång drabbats av dålig service – att inte kunna lita på tidtabeller, att det inte

Fel! Okänt namn på

finns tillräckligt med sittplatser, att det ofta är mycket allvarliga förseningar, att informationen är bristfällig, att resenären inte kan åberopa någon form av resegaranti (pengarna tillbaka vid kraftig försening) och att det är väldigt dåligt komfort i vagnarna. För den enskilde resenären skapar det en enorm frustration att ständigt vara orolig för att missa morgonmöten eller hämtningen av barnen på dagis.

Om Mälardalsregionen ska kunna fortsätta att utvecklas och betraktas som en gemensam arbetsmarknad måste kommunikationerna fungera. Pendlingsmöjligheterna, i synnerhet Uppsalapendeln, är av central betydelse för hela Mälardalsregionen.

Något måste göras omedelbart. SJ och övriga inblandade parter måste ta till sig att det är av största vikt att situationen förbättras. Annars kommer många tågpendlare att i stället börja resa med bil, något som kommer att ha skadliga inverknings på miljön och öka trafiken på redan hårt trafikerade vägar.

Öppna sträckan Uppsala–Stockholm för konkurrens

När denna motion väcks är det höst. Många resenärer oroar sig redan nu inför den kommande vintern. De har i färskt minne hur det brukar vara på vintrarna när snön kommer och orsakar kraftiga förseningar. Vintern kan inte komma som en överraskning för SJ och andra inblandade bolag.

Det är inte sannolikt att SJ kommer att lösa problemen med Uppsalapendeln utan yttre tryck. SJ har monopol på tågtrafik på sträckan och det gör att resenärerna inte kan sätta press genom att byta till ett annat trafikföretag. Visserligen finns sedan några år konkurrens från busstrafik, men de allra flesta resenärer föredrar att åka tåg varför konkurrens även vad gäller tågtrafiken skulle behövas.

För upphandling av tågtrafik i Sverige gäller den märkliga regeln att upphandling endast sker av olönsamma tågsträckor. SJ har alltså, trots avregleringen, fortfarande monopol på de sträckor som trafikeras av störst antal människor. Visst kan det vara bra med konkurrens även på olönsamma sträckor, men där det finns störst utrymme för konkurrens är rimligen där trafikmängden är mest omfattande.

Den mest lönsamma tågsträckan för SJ är Uppsalapendeln och det är förklaringen till att denna sträcka inte är konkurrensutsatt. Eftersom SJ, med sin monopolställning, år efter år misslyckas med att få ordning på pendeln är det uppenbart att konkurrens behövs.

Mot bakgrund av det ovanstående bör regelverket för upphandling av tågtrafik ändras så att även lönsamma sträckor, såsom Uppsalapendeln, utsätts för konkurrens, och en åtgärdsplan måste skapas för att förbättra situationen för de människor som arbetspendlar på sträckan Uppsala–Stockholm.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 22 september 2005

Erik Ullenhag (fp)

Cecilia Wikström (fp)